

VII. ROČNÍK STUDENTSKÉ VĚDECKÉ A ODBORNÉ ČINNOSTI (SVOČ) NA PF UK

Oponentský posudek

AUTOR SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Jakub Drápal

NÁZEV SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Proporcionalita trestání – má majetek hrát roli?

OBOR: teorie práva

POSUDEK VYPRACOVAL: Doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti, praktické použitelnosti a teoretického významu

3/3

Zdůvodnění bodového hodnocení: Jakub Drápal objevil mimořádně zajímavé a v českém prostředí dosud nezpracované téma. Zamýšlí se nad tím, zda není diskriminační, pokud peněžitý trest mnohem tíživěji dopadá na méně majetné pachatele či pokud finanční podmínka odklonu v trestním řízení činí např. narovnání nedostupným pro nemajetné obviněné. Téma je mimořádně teoreticky významné, dotýká se základních problémů našeho chápání spravedlnosti a rovnosti – stejný trest za stejný čin, nebo stejně citelný trest? Aktuálnost tématu práce dokládá jednak na zajímavé judikatuře i českých soudů, jednak na své kritice praxe používání tzv. denních sazeb podle § 68 tr. zák. (účinného od 2010). Drápalova kritika může být i prakticky využita k lepší aplikaci tohoto ustanovení či k nastavení některých sankcí de lege ferenda.

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

5/5

Zdůvodnění bodového hodnocení: Práce je vynikající, od úvodního příkladu, zasazení tématu do filosofického a ústavněprávního rámce, přes rozbor legislativy a judikatury až ke konfrontaci autorových myšlenek a zjištění s mimořádně zajímavými odbornými články z celého světa. Práce velmi sugestivně předestírá velmi zajímavý problém, do jehož řešení je čtenář vtahován a jemuž je nabízeno množství relevantních informací a názorů. Z hlediska systematiky, logiky, metod a pramenů není práci co vytknout.

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

3/4

Zdůvodnění bodového hodnocení: Práce je velmi čtivá, Jakub Drápal píše podle všeho velmi lehce. Rovněž grafická úprava a psaní poznámek pod čarou je suverénní. Jen by bylo dobré věnovat větší pozornost konečné redakce, přece jen v textu chybí na několika místech čárky, občas je slovo užito v chybném tvaru (např. na str. 4 či 9, i když v prvním případě připouštím, že skloňování latinských slov může být jistým dobrodružstvím).

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

7/8

Zdůvodnění bodového hodnocení: I obsahově je práce výborná a skýtá velmi dobrou látku pro diskusi – autorův jasný a promyšlený názor je podepřen množstvím zajímavých argumentů. Vytknout lze práci snad jen jistou mírou jednostrannosti. Na str. 10 mě autor nepřesvědčil, že u narovnání podle § 309 tr. řádu nelze přihlídnout k majetkovým poměrům obviněného; podle mě to

není v rozporu s požadavkem, aby částka na peněžitou pomoc obětem nebyla zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu. Rovněž vybrané články a judikáty na str. 7 a 8 podle mého názoru neprokazují autorův obecný závěr, že peněžitý trest v rozporu s § 68 tr. zák. není vztahován k příjmu či majetku pachatelů. Na to by bylo třeba projít větší množství judikátů; navíc citovaný rozsudek Vrchního soudu v Olomouci se v odůvodnění zmiňuje jak o závažnosti činu, tak o příjmových poměrech pachatelů, byť spíše lakonicky.

I na filosofické úrovni lze důkladněji zvážit protiargumenty proti autorově hlavní tezi. Jednou z možných námitek je neliberálnost navrhovaného řešení, protože nutně vede k podrobnému zjišťování majetkových poměrů občanů. Druhou námitkou je chápání příjmu a majetku jako výsledku zásluhy (např. majetku z odložení spotřeby v minulosti, včetně předchozích generací, nebo příjmu z mimořádné píle); pak není jasné, proč by spořivý a pracovitý měl být trestán více než rozhazovačný a líný. Třetí námitka pak vyjadřuje pochybnost, zda by při navrhované proporcionalitě finančních postihů vůbec bylo možné efektivně trestat pachatele s malým majetkem či nízkými příjmy a zda případné náhradní tresty nejsou ještě větším zásahem do jejich základních práv.

5. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů¹

18/20

Závěrečný komentář: Práci hodnotím jako vynikající. Přichází s mimořádně zajímavým tématem, rozebírá ho z mnoha jeho hledisek, vhodně se opírá o domácí i zahraniční literaturu a judikaturu a je působivým otevřením diskuse nad důležitými otázkami spravedlnosti a rovnosti.

Otázky k ústní obhajobě: Autor by se mohl vyjádřit k námitkám ze čtvrté části posudku.

V Praze dne 3. 5. 2014.

.....
Oponent práce

¹ Celkový počet bodů je součtem bodů udělených v předchozích čtyřech kategoriích.